

Myrat Sadykow: türkmen estradasynda öçmez yz galdyran zehin

Category: Aýdym-saz sungaty, Kitapçy

написано kitapçy | 26 января, 2025

Myrat Sadykow: türkmen estradasynda öçmez yz galdyran zehin

MYRAT SADYKOW: TÜRKMEN ESTRADASYNDA ÖÇMEZ YZ GALDYRAN ZEHIN

«Ýuwaş! Synag gidýär!» ýazgyly işik açylyp, Türkmen döwlet sazçylyk uçilişşesiniň kabul ediş toparynyň önünde görmegeý sypaýy ýigit, «Suwhojalygytaslama» institutynyň kiçi ylmy işgäri peýda boldy. Topar agzalary ondan ilki bilen: «Ýaş ýigit ýalňyşan dälsiňiz-ä? – diýip sorajak boldular. Ýöne dalaşgär Sadykow Myrat diýip adyny aýtdy. Topar agzalary köpi gören adamlar: olar üýtgeşik zehinlere-de, munuň tersine, juda çöňňelere-de, şeýle hem durmuşyny düýpgöter üýtgedip, aýdymçy bolmaga höwes edýän skripkaçylardyr pianoçylara hem gabat

gelyärler. Ýöne ylmy işgäriň okuwa girmäge dalaşgär bolanyny welin heniz görmändiler. Myrat Sadykow aýdyma başlandan talapkär topar agzalarynyň ýüregi pagyş-para eräp gitdi...

Myrat Sadykow üçinem şol derejesi bilen sazçylyk uçilişşesiniň işiginden ätlemek edermenlige barabar hereketdi, şonuň netijesinde diňe bir Watanynda däl, eýsem onuň daşynda-da Türkmenistanyň halk artisti Myrat Sadykowy tanadylar we haladylar.

Onuň «çykyşlary» çaga döwri başlandy diýse-de boljak, şol döwür gelşiklige oglanjyk eli mandolinaly Aşgabada göçürilip getirilen gospitala gelip, inçe sesi bilen ýaraly esgerler üçin arassa rus dilinde: «Almalardyr armytlar gül açanda...» diýip aýdym aýdardy. Esgerler hem gülerdiler, hem aglardylar, ýene gelmegini haýyş ederdiler. Bir gezek ýüregi awan esgerleriň biri kiçijik aýdymça tutuş bir buhanka gara çörek beripdi. Uruş ýyllary bir buhanka çörekli bolmak – ýetdirmez bagtdy! Myrat öz ilkinji gonoraryny öýüne alyp barýarka, ejesiniň oňa nähili begenjegini we inisine hem iki uýasyna kesip, deň-derman bölüşini hyýalynda aýlaýardy. Mydama oňa ezýet berýän açlyk nanyň ysyndan ýaňa hasam möwjeýärdi, onsoň ol birden çörege agyz uraýmakdan çekinip, ýoluň galan bölegini ylgaşlap geçipdi.

Çöregem çörek welin, Myrat aýdym aýtmagy gowy görýärdi. Ol aýdymyny diňlän adamlaryň özgerýändigini görüp durdy, bu-da oglanjygy özüne maýyl edýärdi. Myrat çagalar öýüniň çeper höwesjeňler toparynda aýdym aýdýardy, bu ýere ejesi oglanjygy çagalaryny eklemäge ýagdaýy bolmansoň ýerleşdiripdi. Oglanjyk mekdepde geçirilýän bäsleşiklerde birinji orny eýelärdi. Näçe köp aýtdygyça, şonça-da höwesi artýardy. Ýöne aýdymdan başga, ol tehnikany hem gowy görýärdi, bu hem ony Türkmen oba hojalyk institutyna (häzirki uniwersitete) getirdi. Ol ýerde çeper höwesjeňler toparynda çykyş edýärdi, 1957-nji ýylda Moskwa Bütindünýä ýaşlar we talyplar festiwalyna gidipdi.

Inžener-gidrotehnik diplomyny alan badyna sazçylyk uçilişşesiniň wokal ugrundan gijeki bölümüne okuwa girdi, 7 ýyllap öz hünäri boýunça işledi, ylmy işini gorajak bolup ýörkä iki kärden birini saýlamagy talap edýänçäler birnäçe ýyllap aýdym bilen ylmy işini utgaşdyryp gezdi. Şonda aýdymy ileri tutdy. Muny ýaş inžener takyk hasaplapdy: birinjiden: ol ussat aýdymçy boldy, ikinjiden aýdymçy-sazandalaryň arasynda bolsaň öz WIA – wokal-instrumental ansamblyňy döretmek

aňsatdy, Myrat onsuz geljegini göz öňüne-de gtirip bilmeýärdi.

Onuň niýet edişi ýalam boldy. Radionyň we telewideniýäniň zehinli aýdymçysynyň töweregine Rişat Şafiýew, Ýlýas Rejebow,

Şamämmet Bäşimow, Hajyryza Ezizow ýaly pikirdeşleri ýygandy, olaram Myrat kimin aýdym-saz bilen ýaşaýardylar. 1970-nji ýylda olaryň tagallasy bilen «Güneş» wokal-instrumental ansambly döredi. Onuň döredijiligi folklory döwrebap aranžirlemäge gönükdirilendi. Bu dogry ýoldy: iň täze saz ýörelgeler bilen milliligiň sazlaşygy tomaşaçylary özüne bendi edýärdi.

Myrat Sadykowyň näzik owazy radioda ýaňlanýardy – şol döwür her öýde radio bardy – onuň aýdýan her aýdymy dessine meşhur bolýardy. Olaryň arasydna «Toý aýdymy», «Aýly agşam», «Haýrana galar», «Söwdügim», «Leýla», «Halyçy gyz», «Säher şemaly», «Akja kepderi» ýaly türkmen kompozitorlary Çary Nurymowyň, Daňatar Öwezowyň, Aman Agajykowyň, Weli Muhadowyň döreden, ýöne estrada žanryna uýgunlaşdyrylan aýdymlary bardy. «Akja kepderi» aýdymyny oba ilaty şeýle bir gowy gördi welin, «Güneş» wokal-instrumental ansambly çetki obalara çykyş etmäge gelende, oglanjyklar Myrat Sadykowa gözi düşenden: «Akja kepderi» gelipdir!» diýip töwerege buşlardylar. Myrat Sadykow diýlende «Akja kepderi» aýdymy ýada düşýärdi.

«Güneşiň» üstünligi ýaş sazandalary özüne çekýärdi, tiz wagtdan onuň hataryna Stanislaw Morozow, Wladimir Belousow, Stepan Stepanyan, Oleg Korolýow dagy goşuldy. Geçen asyryň 70-nji ýyllarynda soýuz respublikalaryň köpüsinde wokal-instrumental ansamblary döräp ugrady. «Güneş» ansambly-da «Веселые ребята» (Moskwa), «Поющие гитары» (Leningrad), «Песняры» (Minsk), «Цветы» (Moskwa), «Iweriýa» (Tbilisi), «Ýalla» (Daşkent) we beýleki meşhur estrada toparlarynyň arasynda girdi.

Diňleýjiler üçin «Güneş» ansamblynyň her çykyşy uzak garaşdyran sowgatdy. «Ene hakda aýdym», «Rus sährasy», «Garameniz gözel», «Güneş nurly meýdançada» we beýleki rus aýdymlaryny aýdanda Myrat Sadykowyň mylaýym owazy has-da ajap ýaňlanardy. Soňy bilen şol aýdymlar Bütinsoýuz radiosynyň antologiýasyna girdi.

Bir gezek kinorežisýor Leonid Bykow «Jeňe diňe “garrylar” girýär» atly filmindäki «Garameniz gözel» aýdymyny aýdara adam gözläpdir diýýärler. Ol adyny bilme-de, dürli aýdymçylaryň aýdymlaryny diňläpdir, Myrat Sadykowyň aýdysyny diňlände: «Ine, bu rus ýigidi ajap aýdýar» – diýipdir. Kimdir biri: «Ol-a rus däl» – diýipdir. Režisýor :«Goýsana!» – diýip geň galypdyr. Onsoň Myrat Sadykowyň hoş owazy 1973-nji ýylda

düşürilen we ençe baýraklara myansyp bolan belli sowt filminde ýaňlanýar.

Aýdymçynyň şöhrady respublikanyň we ýurduň çäginde daşa çykýar. «Güneş» wokal-instrumental ansamblynyň Germaniýa, Çehoslowakiýa, Bolgariýa, Mongoliýa, Kanada, Afrika ýurtlaryna, Wýetnama gastrollary has şowly geçýär. «Hoşimin şäherindäki konsertden soň Myrat Sadykowa «Şäheriň hormatly raýaty» adynyň, «Halklaryň dostlugy» ordeniniň gowşurylyş dabarasyny boldy. Ildeşimziň zehininiň ykrar edilmegi Watanymyza sena, türkmen milli sungatyna ýokary baha bolup ýaňlandy» – diýip Şamämet Bäşimow ýatlaýar.

Дорогие ашгабатцы...

Есть в Туркменистане имя, которое знают все. Как в Узбекистане любили божественного певца Батыра Закирова, как в Азербайджане ценили великого Рашида Бейбутова, как в Казахстане благоговели перед несравненной Розой Рымбаевой, как в Татарстане преклоняются перед Ринатом Ибрагимовым, так и в Туркменистане относятся к всеобщему любимцу - народному артисту Мураду Садыкову. Да иначе и быть не может. Садыков - из когорты первооткрывателей. Он - и никто другой - основоположник туркменской эстрады.

Впервые на сцену он вышел в сороковые годы. Его на редкость обаятельный голос знаком слушателям четырех континентов. В 24-х странах слушали нашего прекрасного певца. Это ли не путь, достойный продолжения и подражания.

В августе нынешнего года голос Садыкова звучал на международном фестивале "Ашын Айдын-94", в сентябре в дни 3-го всетуркменского совета старейшин, проходившего в городе Туркменбаши, наш известный певец пел песни на туркменском, русском и турецком языках перед жителями приморского города и его гостями. Где бы он ни был, везде его встречает неизменная людская любовь.

Х. КАКАЛНОВ.

НА СНИМКЕ: Мурад Садыков с певицей Маргаритой Фараджевой.

Фото Р. СУВОРОВА.

Сегодня мы открываем новую рубрику, которая будет рассказывать о тех, кто щедро дарит нам с вами свой талант, делает нашу жизнь лучше и краше. Это артисты и музыканты, врачи и учителя, инженеры и пилоты... словом, это те, кто живет рядом с нами, наши современники. Один из них - народный артист Туркменистана Мурад САДЫКОВ.

О стране моей светлые строки...

Накануне празднования независимости страны редакционная почта получила и поэтическими посланиями. Одно из них - стихи ашгабатки Г. ДОДОНОВОЙ, предлагаем вашему вниманию.

Ликуй, Туркменистан!
Встречай гостей,
Туркменистан,
В День Независимости гордо
Чтоб во Вселенной наш дестан
Звучал всей силою аккорда.
Открой объятия свои
Посланцам весей отдаленных,
Обдай их пламенем души,
Прокладой туй вечнозеленых.
Улыбкой доброй одари,
Пусть счастью светлому
поверят -
Оно от вспыхнувшей зари -
С которым нас уж не
разделит
Грядой барханов проведи,
Где дышат вышки нефтяные,
Наил зовет и Саиди,
Искрятся копи соляные.
Взглянуть им дай на Повризе,
На стройки, хлопка караваны,
На свадьбы, звезды в синеве,
На тапачи, пляшущей Магилане

С огромной любовью
мою тебе!
Несомненно
Ты и мои доброты
Ваше сердце
С любовью
Мурад
2012-952

«Güneş» ansambly 1978-nji ýylda Polşada geçirilen «Зелена Гупа» bäsleşiginiň, 1980-nji ýylda Tbiliside geçirilen «Весенние ритмы» festiwalynyň, 1981-nji ýylda Ermenistanda

geçirilen Bütünsoýuz pop-aýdym-sazlary bäsleşiginiň laureaty bolýar. 1982-nji ýylda «Güneşe» «Türkmenistan SSR-niň at gazanan topary», Myrat Sadykowa bolsa «Türkmenistanyň halk artisti» diýen hormatly at dakylýar.

Ansamblyň at-abraýynyň galan döwri «Güneşiň» çeper ýolbaşçysy Myrat Sadykow birdenkä topardan gidýär, onsuz zehinli topar uzaga gitmeýär. Döredijilik toparlarynda şeýle ýagdaý köp duşýar. Adatça muňa toparyň içinden ýa-da daşyndan kimdir biriniň täsiri sebäp bolýar. Näme bolanlygynda-da, segseninji ýyllaryň ikinji ýarymynda topar dargaýar. Dogrusy, Myrat Sadykow öňem beýleki sazandalar bilen konsert berýärdi, ol «Güneş» dargandan soňam ýene ençe ýyl dowam etdi. Myrat Sadykow dürli: aşgabatly we moskwaly simfoniki, estrada-simfoniki orkestrler, şeýle hem kamera sazandalar bilen çykyş edýär.

Tanymal aýdymçy 2013-nji ýylda dünýeden ötse-de, onuň ajaýyp sesi türkmenistanlylaryň ýüreginde henizem ýaşap ýör. 2016-njy ýylda Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly Berdimuhamedowyň Permanyna laýyklykda Myrat Sadykow (merhum) «Watana bolan söýgüsi üçin» diýen medal bilen sylaglandy. Aýdymçynyň türkmen estradasyny ösdürmäge goşan goşandyna ildeşleri mynasyp baha berdiler.

Tamara GLAZUNOWA. Aýdym-saz sungaty